

***Powiatowy program przeciwdziałania
przemocy domowej oraz ochrony ofiar
przemocy domowej na lata 2023 - 2027***

Węgorzewo 2023

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	str. 3- 4
1. PODSTAWA PRAWNA.....	str. 4- 6
2. PRZEMOC W RÓŻNYCH ASPEKTACH.....	str.6- 11
3. SKUTKI PRZEMOCY.....	str. 11- 13
4. FORMY POMOCY OSOBOM DOŚWIADCZAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ.....	str. 13-14
5. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE POWIATU WĘGORZEWSKIEGO W LATACH 2020- 2022.....	str. 14- 24.
6. BAZA POMOCOWA NA TERENIE POWIATU WĘGORZEWSKIEGO.....	str. 24- 27.
PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONA OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ	
1. CELE PROGRAMU.....	str.27
1.1 OBSZARY DZIAŁAŃ.....	str.27- 28
1.2 ADRESACI DZIAŁAŃ.....	str.28- 29
1.3 CELE SZCZEGÓŁOWE.....	str. 29- 34.
2. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	str. 34.
3. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU WRAZ ZE SPOSOBEM REALIZACJI I MONITOROWANIA	str. 34- 35.

WSTĘP

Przemoc domowa jest zjawiskiem społecznym i wbrew powszechnym stereotypom zjawisko przemocy występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia, czy też sytuacji materialnej. Nie dotyczy tylko i wyłącznie rodzin z problemami, czy nieumiejętnościami radzenia sobie w społeczeństwie. Jest to problem, którego nie wolno lekceważyć, gdyż wpływa destrukcyjnie nie tylko na człowieka będącego osobą doznającą przemocy, ale również na całą rodzinę. Niestety bardzo dużym problemem jest to, że ludzie niechętnie przyznają się do przemocy, która jest wewnątrz ich rodziny czy to ze względu na poczucie wstydu czy też strach przez sprawcą. Niewątpliwym jest fakt, iż bierność społeczeństwa wobec problemu przemocy domowej sprzyja wzrostowi skali tego procederu. Przemoc może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Bez wątpliwości należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych, o dużej szkodliwości. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała od zawsze, o przemocy domowej mówiono niewiele, nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny.

Sama przemoc jest demonstracją siły i chęci przejęcia kontroli nad drugą osobą. Powoduje ona u ofiar niską samoocenę, poczucie bezsilności i bezradności, ciągły strach, depresję oraz choroby związane ze stresem. Najczęściej ofiarami przemocy są kobiety i dzieci, czy też osoby starsze lub niepełnosprawne. Doznawanie lub bycie świadkiem przemocy przez dzieci prowadzi do nieodwracalnych skutków, które mogą objawić się dopiero w życiu dorosłym. Działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej należą do zadań i obowiązków szeregu instytucji oraz służb. Zmiany prawne przyczyniły się do coraz częstszego ujawniania występowania tego zjawiska oraz umożliwiły szybsze reagowanie na nie.

Dom jest miejscem, w którym kształtuje się osobowość, system wartości i styl życia człowieka. Bardzo ważne są prawidłowe relacje pomiędzy współmieszkańcami, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i odpowiednie warunki do rozwoju i życia. Aby ludzie mogli prawidłowo państwo ma za zadanie dbać o swoich obywateli, stwarzając im dogodne warunki życia. W sytuacji kryzysowej niezbędne jest objęcie pomocą i wsparciem ofiar przemocy, a także podjęcie stanowczych działań wobec sprawców, by przemoc nie powtarzała się. Nic nie usprawiedliwia przemocy, niezależnie jaką formę przybiera. Przemoc jest przestępstwem. Dlatego trzeba informować osoby doznające przemocy domowej o ich prawach i motywować, aby wyszły z cienia i pozwoliły sobie pomóc.

1. PODSTAWA PRAWNA

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na samorząd powiatowy obowiązek opracowania i realizacji programu działań ukierunkowanych na zapobieganie oraz minimalizowanie skutków jednego z negatywnych zjawisk społecznych jakim jest zjawisko przemocy. Zjawisko to dotyka członków rodziny lub innych osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących.

Podstawowym założeniem programu jest zwiększenie skuteczności i efektywności pomocy udzielanej osobom krzywdzonym, przede wszystkim poprzez: zapewnienie dostępności do usług służących temu celowi, usprawnianie współpracy podmiotów zobowiązanych do realizacji zadania, wspieranie sprawców przemocy w korygowaniu negatywnych postaw wobec najbliższych oraz umacnianie społecznych wzorów negujących metody wychowawcze uwzględniające przemoc. Za istotną rzecz ułatwiającą osiągnięcie sformułowanego celu uznano także w programie podnoszenie merytorycznego poziomu kadry pomocy społecznej w powiecie, zobowiązanej ustawowymi obowiązkami przeciwdziałania przemocy domowej. Analizując i ustalając cele programu uwzględniono z jednej strony zadania samorządu

powiatowego wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, z drugiej strony lokalne (w wymiarze powiatowym) uwarunkowania: potrzeby i możliwości ich zaspokojenia, w tym już istniejącą infrastrukturę socjalną.

Opracowany dokument uwzględnia postulaty ujęte w „Krajowym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na rok 2023” oraz „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie węgorzewskim na lata 2016-2023”.

Program został opracowany i będzie realizowany w oparciu o obowiązujące akty prawne:

- **KONSTYTUCJA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ** z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U z 1997r., nr 78, poz. 483)

Art. 40 stanowi, iż: *„Nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych”*.

Art. 47 mówi: *„Każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym”*.

Art. 72 ust. 1 mówi: *„Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją”*. ust. 2: *„Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych”*.

- **USTAWA O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY DOMOWEJ** z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw- określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz wprowadza definicję przemocy domowej.
- **USTAWA O POMOCY SPOŁECZNEJ** z dnia 12 marca 2004

Art. 2 ust. 1 mówi: „Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości”.

Art. 2 ust. 2 : „Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi”.

- **KODEKS KARNY**

Art. 207 k.k. uznaje przemoc domową za przestępstwo- § 1. *Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.*

- **KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE** przyjęty uchwałą Rady Ministrów nr 248 z dnia 23 grudnia 2022 w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023.

- **USTAWA O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ** z dnia 9 czerwca 2011

Art. 3. ust. 1 mówi „Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej”

2. PRZEMOC W RÓŻNYCH ASPEKTACH

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw przemoc domowa to:

jednokrotowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające

prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,

d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Wg zespołu niebieskiej linii o przemoc możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione 4 warunki:

1. jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania,
2. jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą,
3. działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej,
4. osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych.

Współcześnie wyróżniamy kilka rodzajów przemocy domowej (opracowane przez zespół niebieskiej linii).

- Przemoc psychiczna – naruszenie godności osobistej

Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, lekceważenie, wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, itp.

- Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.

Jej skutkiem mogą być: zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.

- Przemoc seksualna – naruszenie intymności

Przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np.: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, zmuszanie do nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, obmacywanie, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.;

Skutkiem tych działań mogą być: obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk, strach, unikanie seksu, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.

- Przemoc ekonomiczna – naruszenie własności

Przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejs własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, itp.

Skutki płynące z tych działań to: całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

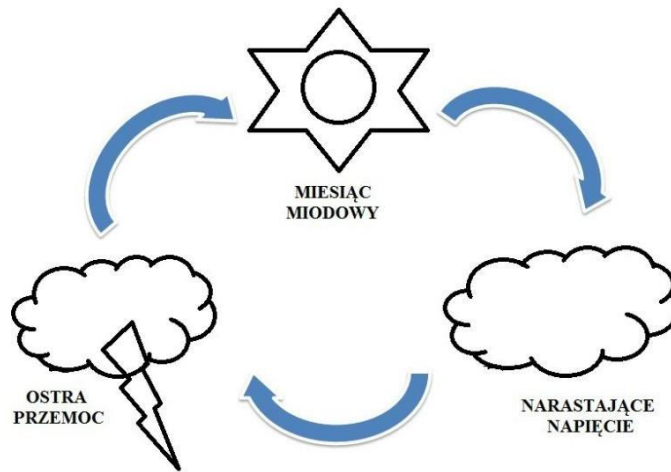
- Zaniedbanie – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich

Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.;

W przemocy domowej możemy zaobserwować powtarzalność. Wg amerykańskiej psycholog Leonory E. Walker. wyróżniamy pewne cyklicznie pojawiające się w związkach zdarzenia. Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy

- faza narastania napięcia- zwiastuje ona, że „coś” się wydarzy. Między członkami rodziny pojawia się napięcie, dochodzi do konfliktów, sprzeczek, kłótni. Najczęściej osoba doświadczająca przemocy stara się rozładować to napięcie: unika sprzeczek, spełnia wszystkie oczekiwania, unika kontaktu i nie wchodzi w konfrontacje. To powoduje, że sprawca przemocy staje się jeszcze bardziej drażliwy, unosi się gniewem i ma pretensje.
- faza ostrej przemocy- Niejednokrotnie potrafi ją wywołać drobny, tzw. kropla, która przelewa czarę. Jak podaje PARPA: „nagromadzone emocje często wywołują zachowania, których siła i rozmiar jest nieadekwatny do przyczyny, która je spowodowała i niejednokrotnie mają z nią niewiele wspólnego”. Osoba doświadczająca przemocy – choć czuje silny lęk i strach – nabiera motywacji do szukania pomocy. Broni się, niejednokrotnie wzywa policję, podejmuje działania, by zadbać o siebie i rodzinę tu i teraz oraz takie, które mają zabezpieczyć ją przed powtórzeniem się sytuacji. Dochodzi do rozładowania napięcia.
- faza miodowego miesiąca- Sprawca przemocy dostrzega rozmiar szkód, które spowodował i obawiając się konsekwencji swojego zachowania wykazuje skruchę. Przeprasza, obiecuje poprawę, usprawiedliwia się. Jednocześnie staje się opiekuńczy, troskliwy, zajmuje się domem, poświęca czas rodzinie i wyznaje miłość. Osoba doświadczająca przemocy zaczyna wierzyć, że będzie to trwała zmiana zachowania, w związku z czym wybacza i wycofuje się z wszelkich podjętych działań (cofa zeznania na policji, rezygnuje ze złożenia dokumentów rozwodowych itp.). Po jakimś czasie znów zaczyna rodzić się napięcie.

Za każdym kolejnym razem faza miesiąca miodowego jest coraz krótsza, zaś zachowania sprawcy przemocy coraz bardziej brutalne.

3. SKUTKI PRZEMOCY

Przemoc domowa, jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń, cierpią nie tylko ci którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy tj. najczęściej dzieci.

Konsekwencje doświadczania przemocy przez osoby dorosłe m.in.:

- obrażenia ciała,
- choroby somatyczne związane ze stresem (ból głowy, żołądka, w krzyżu lub w stawach oraz inne dolegliwości),
- przygnębienie, smutek, obojętność, popadanie w stany depresyjne, niepokój,
- niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu czy agresji, zmienność nastrojów, decyzji;
- niepewność, stany lękowe, w tym lęk przed bliskością,
- nieufność, poczucie zagrożenia,
- niska samoocena,
- kłopoty z zasypianiem, koszmary nocne,

- kłopoty z koncentracją,
- zwiększone spożycie środków psychoaktywnych,
- zaprzeczenie, obwinianie się, bezradność, adaptacja do przemocy.

Osoby doświadczające przemocy niejednokrotnie zmieniają zdanie, chronią osoby stosujące przemoc. Zachowania te wynikają z wyuczonej bezradności czy też stresu pourazowego. Wycofanie się z aktywnych działań służących wyjściu z przemocy jest z przekonaniem o bezskuteczności działań, poparte wcześniejszymi doświadczeniami lub niską samooceną.

Konsekwencje doświadczania przemocy przez dzieci:

Dzieci są często bezpośrednimi ofiarami lub/i świadkami przemocy domowej.

Pomijając

- obrażenia cielesne, przemoc ze strony najbliższych powoduje u dziecka zaburzenie poczucia
- bezpieczeństwa i zaufania. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb ma znaczący wpływ
- na dalszy rozwój młodego człowieka, a także może być przyczyną wielu schorzeń
- psychosomatycznych.

Przemoc psychiczna może prowadzić do:

- nieprzystosowania emocjonalnego i psychicznego objawiającego się poprzez niski poziom kompetencji społecznych oraz trudności w kontaktach z rówieśnikami,
- deficytów intelektualnych w zakresie możliwości poznawczych, rozwiązywania konfliktów i kreatywności,
- problemów afektywno – behawioralnych takich jak: agresja, samoponiżanie, lęk, wstyd i poczucie winy, wrogość i gniew, pesymizm i negatywizm.

Konsekwencje przemocy ujawniają się w wieku dorastania dziecka i w jego dorosłym życiu, w postaci różnych form niedostosowania społecznego:

- trudności w nauce, wagarowaniu,
- ucieczek z domu,
- udziału w nieformalnych młodzieżowych grupach przestępczych, wysokiego poziomu agresji,
- nadużywania alkoholu i narkotyków.

Olbrzymie koszty przemocy domowej ponoszą zarówno jednostki, jak i społeczeństwo. Niezbędne jest zatem podejmowanie planowanych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy domowej, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i profesjonaliści niosący pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

4. FORMY POMOCY OSOBOM DOŚWIADCZAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ.

Formy pomocy ofiarom przemocy domowej określa art. 3.1. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw „Osobie dotkniętej przemocą domową udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

1. Osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;

2) interwencji kryzysowej i wsparcia;

3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;

4) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;

5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;

6) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

1a. Osobie doznającej przemocy domowej udziela się informacji o dostępnych formach wsparcia wymienionych w ust. 1.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej, uwzględniając przydatność zaświadczenia dla ochrony prawnej osoby doznającej przemocy domowej. Pokrzywdzeni członkowie rodzin, w zależności od indywidualnej sytuacji, mogą bezpłatnie korzystać z każdej z tych form pomocy i kilku jednocześnie.

5. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE POWIATU WĘGORZEWSKIEGO W LATACH 2020- 2022.

Skala przemocy, jej zasięg oraz skutki społeczne decydują o tym, jaki powinien być system przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie ze swymi kompetencjami na terenie powiatu węgorszewskiego podejmowane są działania zapobiegające zjawisku przemocy i wspierające osoby doznające przemocy

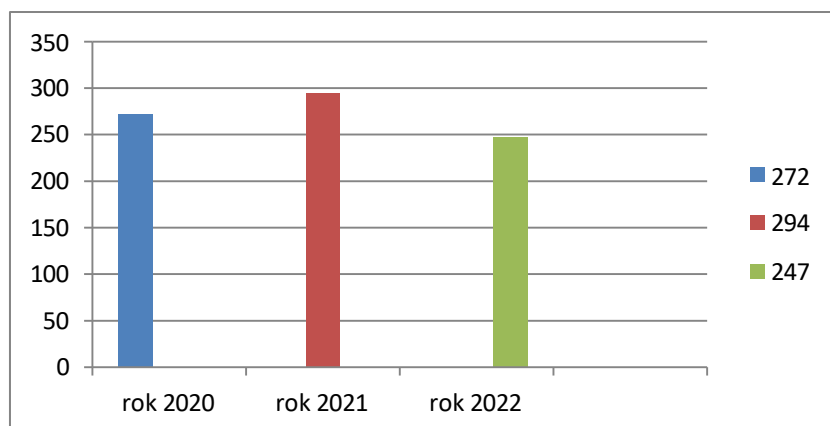
domowej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie, ośrodki pomocy społecznej, Policję oraz inne podmioty wykonujące zadania w tym zakresie.

Poniżej przedstawione są dane statystyczne uzyskane od w/w podmiotów, obrazujące zakres problemu przemocy domowej na terenie powiatu Węgorzewskiego:

1) KOMENDA POWIATOWA POLICJI W WĘGORZEWIE

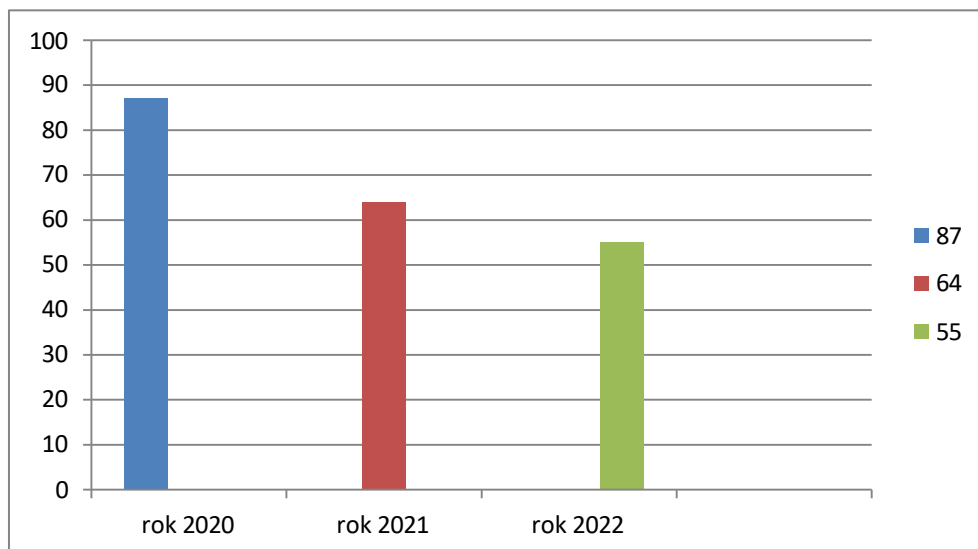
Tab. 1. Liczba interwencji domowych.

Lp.	Rok	Liczba
1.	2020	272
2.	2021	294
3.	2022	247

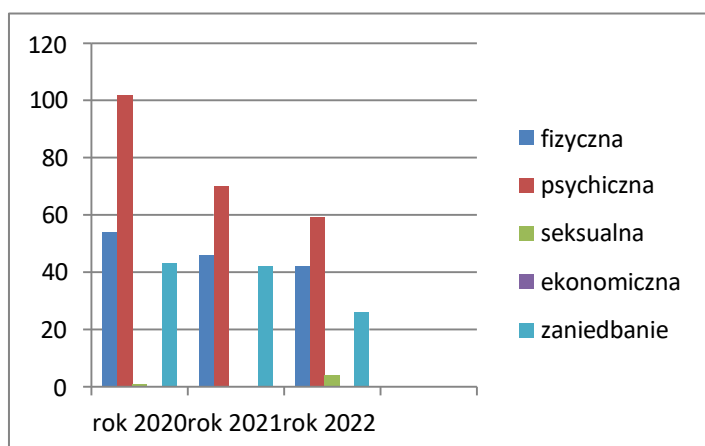
Tab. 2. Liczba założonych Niebieskich Kart.

Lp.	Rok	Liczba
1.	2020	87
2.	2021	64
3.	2022	55

Tab.3. Rodzaj przemocy.

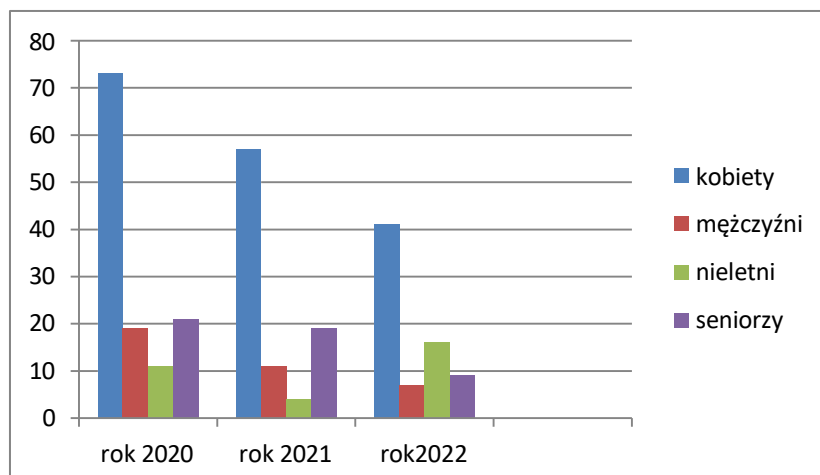
Lp.	Rodzaj przemocy	Ilość		
		2020	2021	2022
1.	Fizyczna	54	46	42
2.	Psychiczna	102	70	59
3.	Seksualna	1	-	4
4.	ekonomiczna	-	-	-
5.	Zaniedbanie (inny rodzaj przemocy)	43	42	26
SUMA		200	158	136

Tab.4. Osoby doznające przemocy.

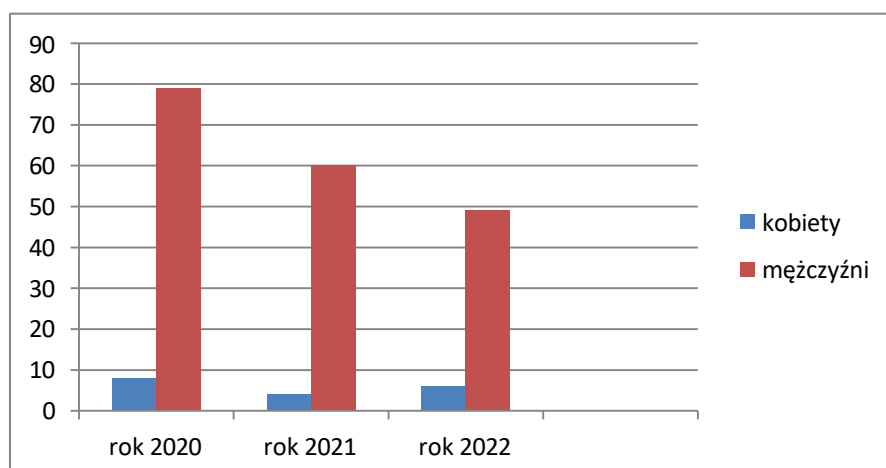
Osoby doznające przemocy	Ilość		
	2020	2021	2022
Kobiety	73	57	41

Mężczyźni	19	11	7
Nieletni	11	4	16
W tym Senior (65+)	21	19	9

Tab.5. Osoby stosujące przemoc.

Osoby stosujące przemoc	Ilość		
	2020	2021	2022
Kobiety	8	4	6
Mężczyźni	79	60	49

Źródło: dane Powiatowe Komenda Policji w Węgorzewie

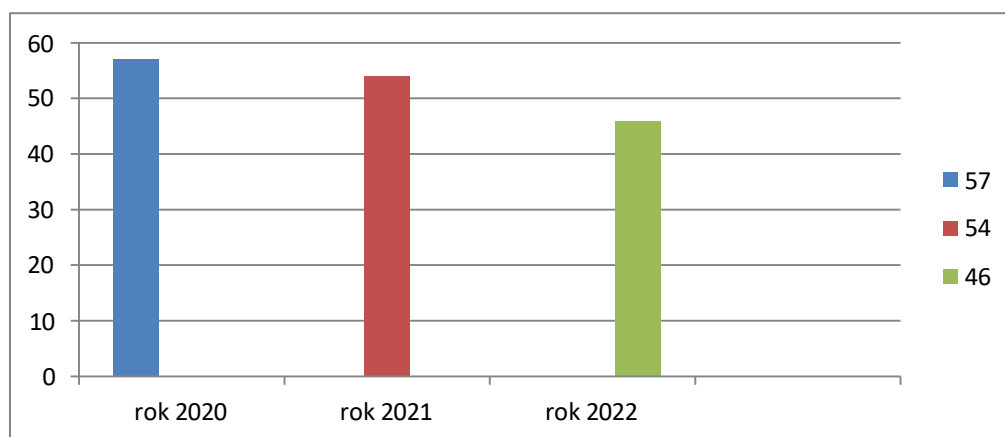
Zgodnie z obowiązującą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej każda gmina powołuje Zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem jest kompleksowe zajmowanie się rodziną oraz monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w przypadku podejrzenia popełniania

przestępstwa poinformowanie o tym odpowiednich służb. Zespoły Interdyscyplinarne zajmują się także zbieraniem informacji na temat skali zjawiska przemocy domowej, jak również gromadzeniem informacji na temat miejsc, osób i możliwości uzyskania pomocy w środowisku lokalnym. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorzy sądowi.

2) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej przy Miejsko- Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Węgorzewie.

Tab. 1. Liczba założonych Niebieskich Kart.

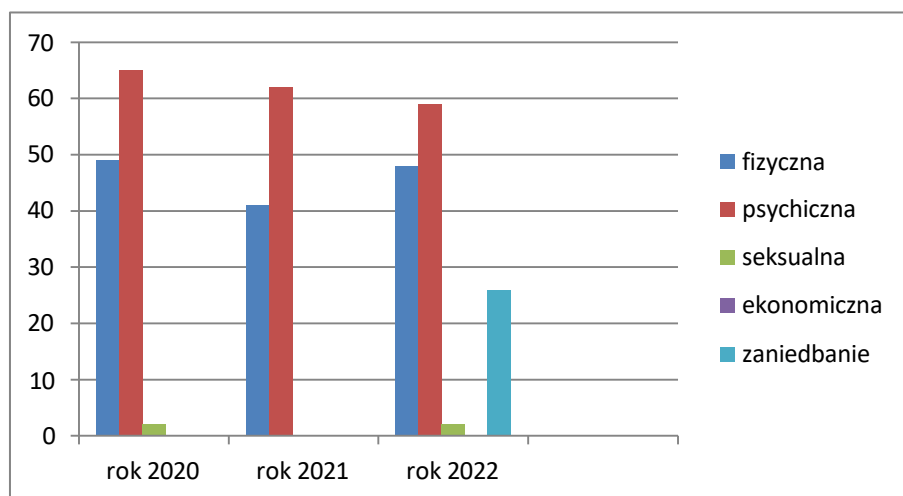
Lp.	Rok	Liczba
1.	2020	57
2.	2021	54
3.	2022	46

Tab.2. Rodzaj przemocy.

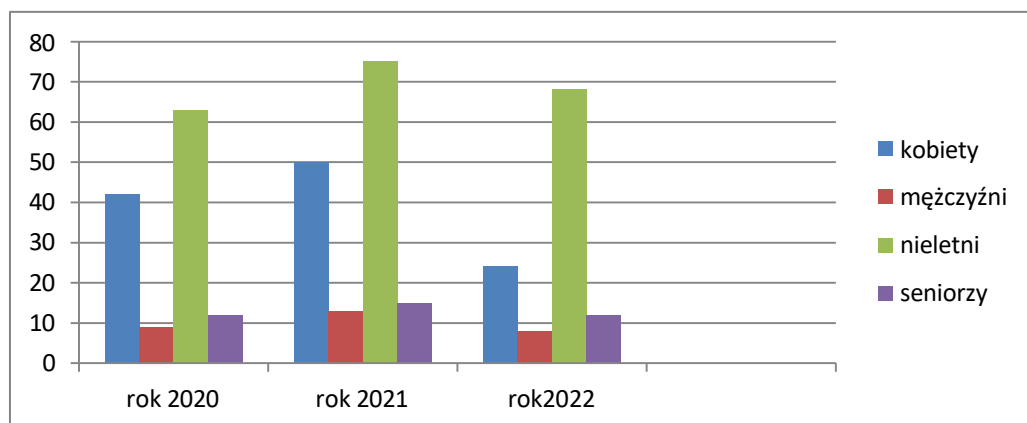
Lp.	Rodzaj przemocy	Ilość		
		2020	2021	2022
1.	Fizyczna	49	41	48
2.	Psychiczna	65	62	59

3.	Seksualna	2	0	2
4.	ekonomiczna	0	0	0
5.	zaniedbanie	0	0	0
SUMA		116	103	109

Tab.3. Osoby doznające przemocy.

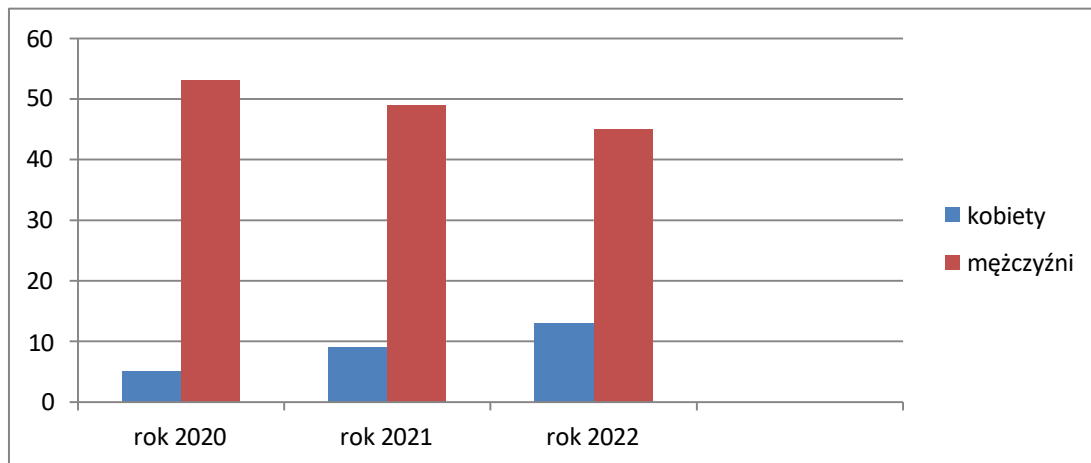
Osoby doznające przemocy	Ilość		
	2020	2021	2022
Kobiety	42	50	24
Mężczyźni	9	13	8
Nieletni	63	75	68
Senior (60+)	12	15	12

Tab.4. Osoby stosujące przemoc.

Osoby stosujące przemoc	Ilość		
	2020	2021	2022
Kobiety	5	9	13

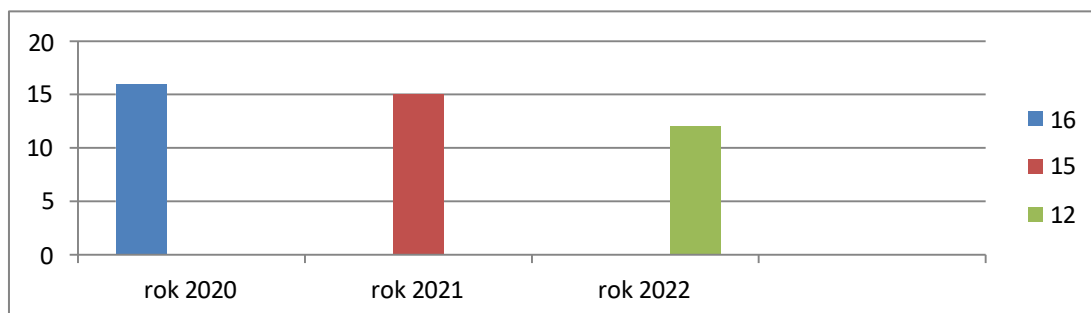
Mężczyźni	53	49	45
-----------	----	----	----

3) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Budrach.

Tab. 1. Liczba założonych Niebieskich Kart.

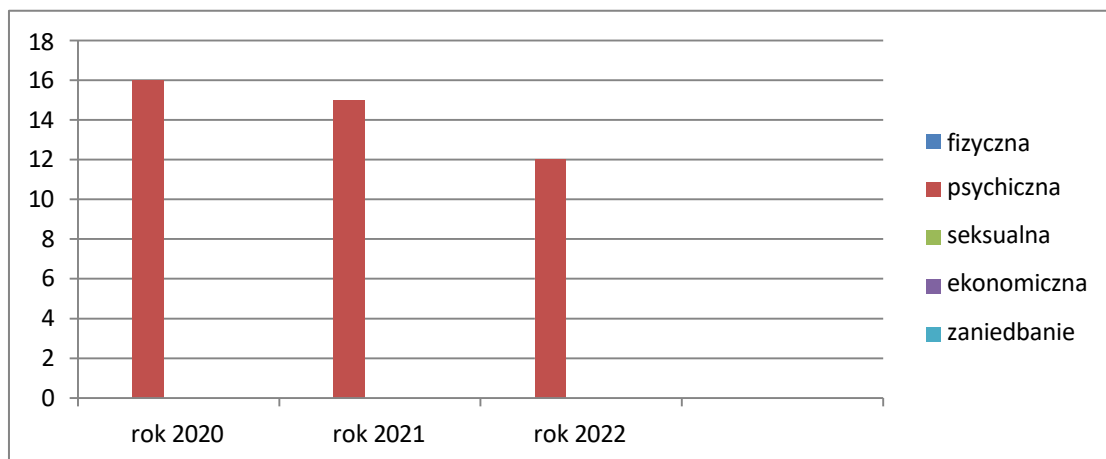
Lp.	Rok	Liczba
1.	2020	16
2.	2021	15
3.	2022	12

Tab.2. Rodzaj przemocy.

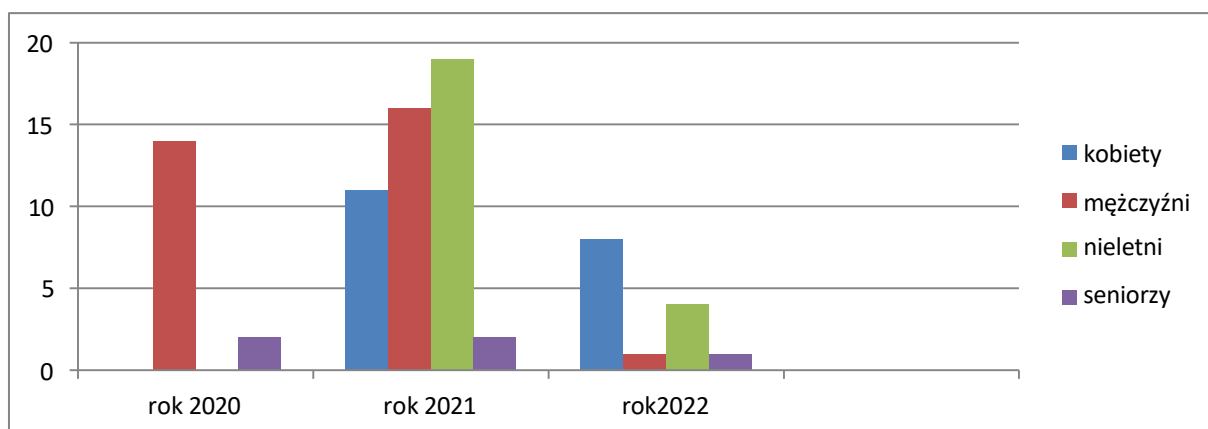
Lp.	Rodzaj przemocy	Ilość		
		2020	2021	2022
1.	Fizyczna	0	0	0

2.	Psychiczna	16	15	12
3.	Seksualna	0	0	0
4.	ekonomiczna	0	0	0
5.	zaniedbanie	0	0	0
SUMA		16	15	0

Tab.3. Osoby doznające przemocy.

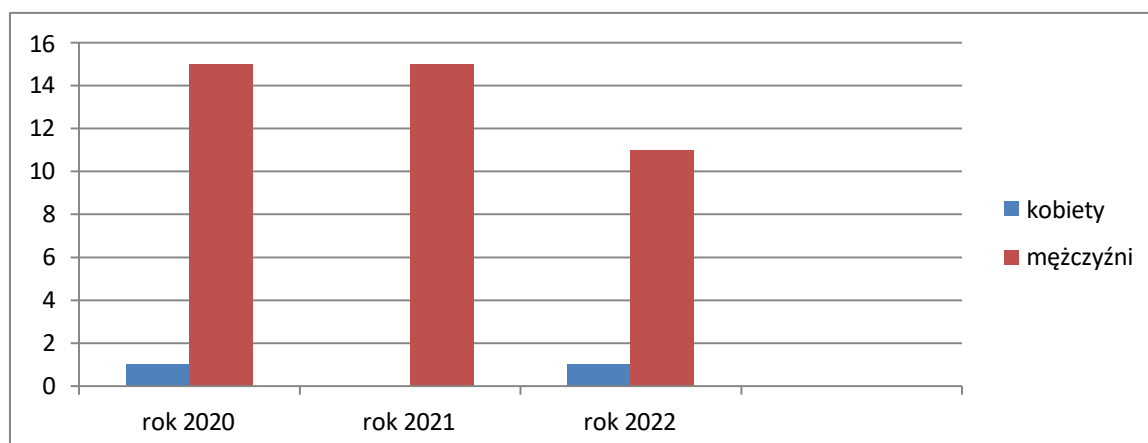
Osoby doznające przemocy	Ilość		
	2020	2021	2022
Kobiety	14	16	8
Mężczyźni	0	11	1
Nieletni	0	9	4
Senior (60+)	2	2	1

Tab.4. Osoby stosujące przemoc.

Osoby stosujące przemoc	Ilość		
	2020	2021	2022

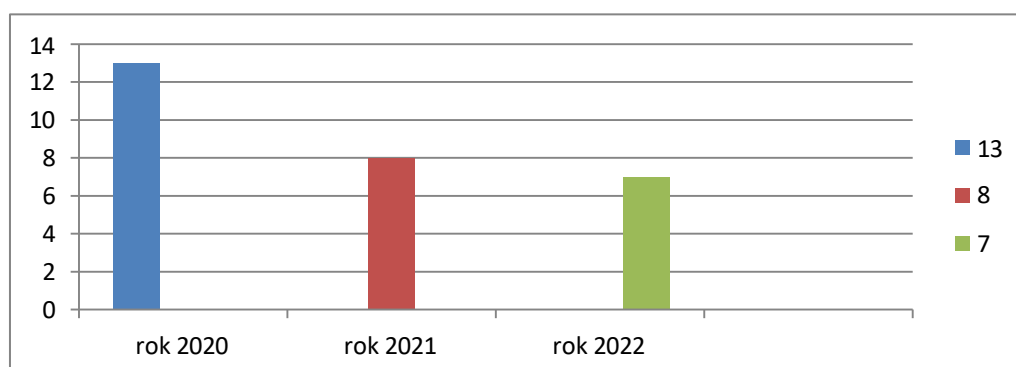
Kobiety	1	0	1
Mężczyźni	15	15	11

4) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pozezdrzu.

Tab. 1. Liczba założonych Niebieskich Kart.

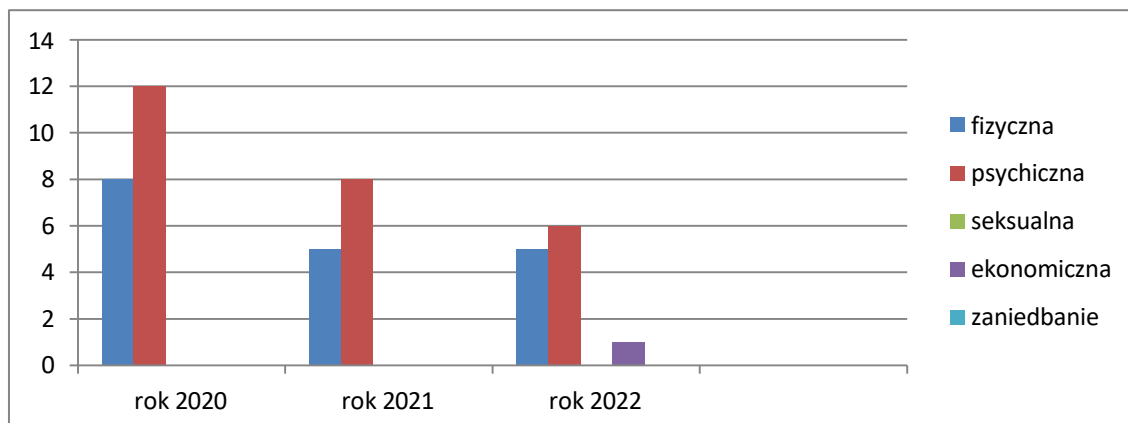
Lp.	Rok	Liczba
1.	2020	13
2.	2021	8
3.	2022	7

Tab.2. Rodzaj przemocy.

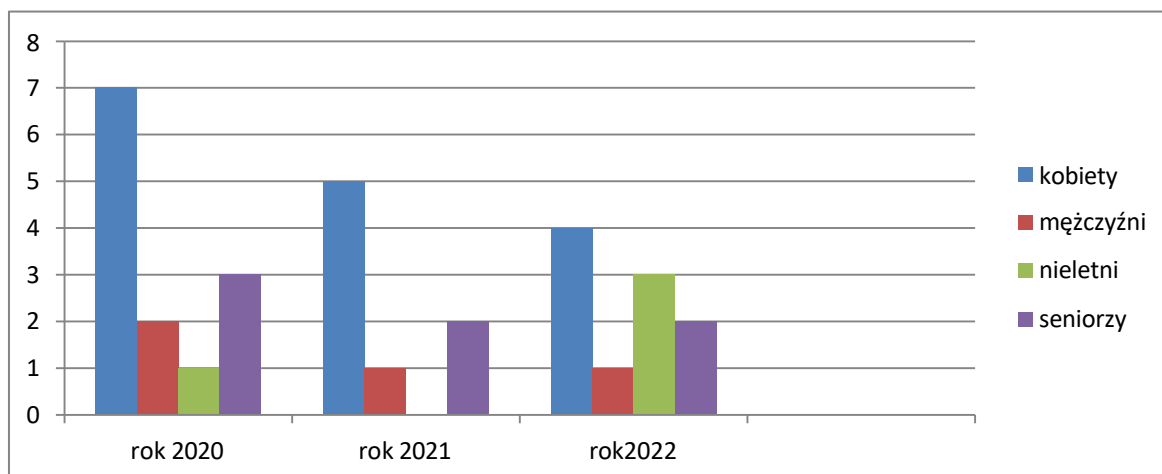
Lp.	Rodzaj przemocy	Ilość		
		2020	2021	2022
1.	fizyczna	8	5	5
2.	psychiczna	12	8	6
3.	seksualna	0	0	0

4.	ekonomiczna	0	0	1
5.	zaniedbanie	0	0	0
SUMA		20	13	12

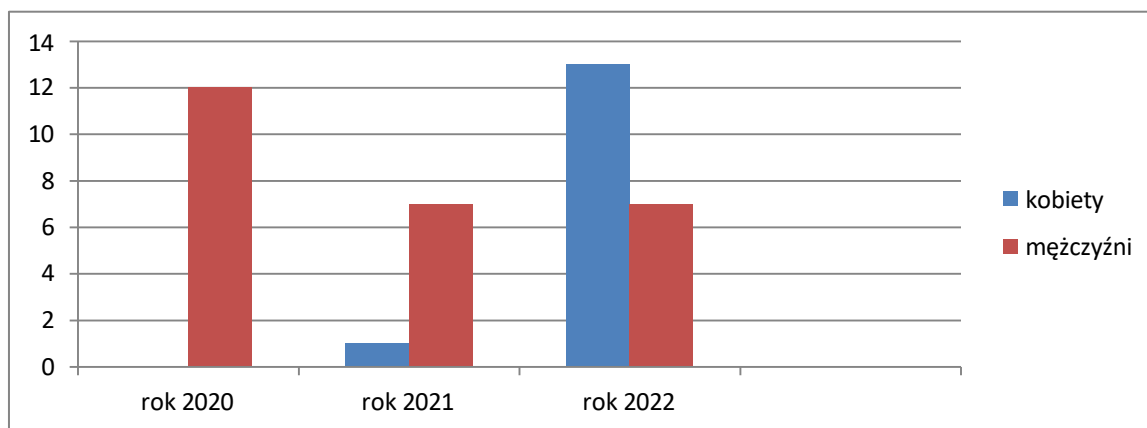
Tab.3. Osoby doznające przemocy.

Osoby doznające przemocy	Ilość		
	2020	2021	2022
Kobiety	7	5	4
Mężczyźni	2	4	1
Nieletni	1	0	3
Senior (60+)	3	2	2

Tab.4. Osoby stosujące przemoc.

Osoby stosujące przemoc	Ilość		
	2020	2021	2022
Kobiety	0	1	0
Mężczyźni	12	7	7

Z przeprowadzonej analizy danych wynika, że w powiecie węgorszewskim w latach 2020 –2022 występowała przemoc domowa. Jej ofiarami głównie były osoby nieletnie i kobiety. Problem przemocy utrzymuje się na podobnym poziomie przez badany okres, można nawet zauważyć tendencję spadkową.

Prezentowane dane wskazują na konieczność prowadzenia dalszych działań edukacyjnych zmierzających do podnoszenia świadomości społecznej o problemie i ewentualnych możliwościach ewentualnego wsparcia. Konieczne jest również zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie, zapewnienie specjalistycznej pomocy ofiarom przemocy, a także dalsze realizowanie programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy.

6. BAZA POMOCOWA NA TERENIE POWIATU WĘGORZEWSKIEGO.

Ofiary przemocy domowej potrzebują zwykle pomocy interwencyjnej, psychologicznej, prawnej, materialnej, medycznej, a także wsparcia. Dlatego ważna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej. Do

czynników sprzyjających podniesieniu skuteczności pomocy ofiarom przemocy domowej świadczonej przez różne instytucje należą:

- powołane w każdej gminie Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych składających się z przedstawicieli różnych instytucji: policjanta, pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego lekarza, kuratora;

- znajomość miejsc, osób, możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym;

- zbieranie i przepływ informacji do poszczególnych osób i instytucji pomagających rodzinom;

- konsekwentne egzekwowanie świadczeń wynikających z zadań i kompetencji poszczególnych instytucji;

- podnoszenie kwalifikacji pracowników w dziedzinie zjawiska przemocy domowej oraz sposobów skutecznej interwencji i możliwości pomocy;

- odpowiednia dokumentacja poszczególnych przypadków, form udzielania pomocy i efektów.

Na terenie powiatu węgorszewskiego działają:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej (przy PCPR)
3. Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węgorzewie,
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pozezdrzu,
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach,
6. Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie,
7. Sąd i służba kuratorska,

8. Trzy gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych oraz pełnomocnicy wójtów i Burmistrza,
9. Trzy gminne Zespoły Interdyscyplinarne,
11. Nieodpłatna pomoc prawna.
12. Grupa AA Wrzos przy kościele im. Piotra i Pawła w Węgorzewie,
13. Grupa AA Wiosna przy kościele Dobrego Pasterza w Węgorzewie,
14. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
15. Niebieski Pokój, (przy PCPR)
16. Grupy Terapeutyczne dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików.
17. Szpital Psychiatryczny oddział detoksykacji alkoholowej oraz Poradnia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia,

Od 2020 roku na terenie powiatu węgorzewskiego działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie. Jest to placówka udzielająca pomocy osobom, które znalazły się w sytuacji kryzysowej. Ośrodek świadczy m.in pomoc: doradczą, terapeutyczną, prawną, bytową na czas pobytu w Ośrodku. Z pomocy może skorzystać każda osoba wymagająca wsparcia niezależnie od posiadanego dochodu. W ramach OIK działa również hostel dla osób, dla których pobyt w ich środowisku zagraża ich zdrowiu i bezpieczeństwu.

Osoby doznające przemocy mogą skorzystać również ze schronienia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia w Olecku. Ośrodek zapewnia schronienie ofiarom przemocy domowej oraz dzieciom będącym pod jej opieką, bez skierowania, bez względu na dochód i miejsce zamieszkania.

W ośrodku udzielana jest natychmiastowa pomoc psychologiczna, prawna medyczna i inne wsparcie wg potrzeb.

Na mocy porozumienia z powiatem oleckim, mieszkańcy powiatu węgorszewskiego znajdujący się w sytuacjach kryzysowych, mogą skorzystać z mieszkania chronionego znajdującego się na terenie powiatu oleckiego w sprawie powierzenia przez Powiat Węgorszewski Powiatowi Oleckiemu zadania publicznego w zakresie prowadzenia mieszkań chronionych.

Samotne matki oraz kobiety w ciąży, które znajdują się w trudnej sytuacji mogą zostać umieszczone w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Kętrzynie na mocy porozumienia zawartego z powiatem kętrzyńskim zgodnie z uchwałą Powiatu Węgorszewskiego.

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONA OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Cele programu

Główny cel programu: Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w powiecie węgorszewskim.

Uzasadnienie: Program ma przyczynić się do ograniczenia skali problemu i skutków przemocy domowej dlatego też istotne jest podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i na korygowanie zachowań osób stosujących przemoc.

1.1 Obszary działań

Cele działań i przewidywane efekty realizacji odnoszą się do obszarów:

- profilaktyka – zapobieganie przemocy poprzez promowanie wartości prorodzinnych, właściwych

- modeliów wychowawczych, rozwijanie umiejętności interpersonalnych, mediacje rodzinne;
- edukacja – przekazywanie wiedzy na temat przyczyn, mechanizmów i skutków przemocy oraz informowanie o możliwościach uzyskania pomocy;
- wspieranie – udzielanie szeroko rozumianego wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej, w tym: udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej oraz zapewnienie schronienia.
- interwencja – działania polegające na przerwaniu kręgu przemocy, ochronie osób doświadczających
- przemocy w rodzinie oraz świadków przemocy, izolacja i oddziaływania korekcyjno-edukacyjne na sprawców;

1.3 Adresaci działań:

1. Osoby doświadczające przemocy domowej będące członkami rodzin, do których zalicza się:

- małżonka,
- wstępnych: rodziców, dziadków, pradziadków,
- zstępnych: potomków tej samej osoby tj. dzieci, wnuków, prawnuków oraz rodzeństwo, powinowatych w tej samej linii lub stopniu,
- osoby pozostające w stosunku przysposobienia oraz jej małżonka,
- osoby pozostające we wspólnym pożyciu.

2. Inne osoby wspólnie zamieszkujące lub gospodarujące, w szczególności narażone na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne.

3. Świadcowie przemocy domowej,
4. Sprawcy przemocy domowej,
5. Społeczności oraz władze lokalne,
6. Podmioty podejmujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1.4 Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej wśród wszystkich mieszkańców powiatu węgorszewskiego- przeprowadzenie akcji edukacyjnej i informacyjnej.

2. Działania na rzecz osób doświadczających i stosujących przemoc poprzez podejmowanie działań w zakresie udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą poprzez wsparcie i terapię, udostępnienie wiadomości o instytucjach udzielających. Współpraca instytucji oraz organizacji pozarządowych na rzecz zapobiegania przemocy domowej.

3. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób doświadczających przemocy jak i wobec sprawców przemocy.

4. Pozyskiwanie środków finansowych z różnych projektów i programów na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w powiecie węgorszewskim.

Ad. cel szczegółowy nr 1 – Zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej wśród wszystkich mieszkańców powiatu węgorszewskiego- przeprowadzenie akcji edukacyjnej i informacyjnej.

Uzasadnienie:

Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.

O przemocy możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione 4 warunki:

- jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania,
- jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą,
- działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej,
- osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych.

DZIAŁANIA

1. Przeprowadzenie akcji informacyjnej dla dzieci i młodzieży w szkołach.
2. Przeprowadzenie akcji informacyjnej w Kościołach i związkach religijnych, wyznaniowych znajdujących się na terenie powiatu węgorszewskiego.
3. Przeprowadzenie akcji informacyjnej, kontakt z wójtami gmin znajdującymi się na terenie powiatu węgorszewskiego jak również sołtysami poszczególnych wsi.
4. Sporządzenie broszur i ulotek o tematyce antyprzemocowej.

WSKAŹNIK

1. Liczba zorganizowanych spotkań.
2. Liczba uczestników spotkań.
3. Liczba przekazanych broszur i ulotek.

Ad. cel szczegółowy nr 2 – Działania na rzecz osób doświadczających i stosujących przemoc poprzez podejmowanie działań w zakresie udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą poprzez wsparcie i terapię, udostępnienie wiadomości o instytucjach udzielających. Współpraca instytucji oraz organizacji pozarządowych na rzecz zapobiegania przemocy domowej.

Uzasadnienie:

W celu zmniejszenia zjawiska przemocy potrzebny jest powszechny brak akceptacji na takie zachowania. Osoba stosująca przemoc musi być świadoma, że zachowanie takie jest złe, że grozi za to kara pozbawienia wolności i środowisko lokalne, a przede wszystkim instytucje pomocowe (Sądy, Policja, Prokuratura) stoją w obronie osoby doznającej przemocy.

Przemoc jest zamierzonym działaniem wykorzystującym przewagę sił, działaniem przeciwko członkom rodziny. Narusza prawa i dobra osobiste, powoduje cierpienie i szkody. W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, ofiara jest słabsza.

Są różne rodzaje przemocy np. fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna.

W zależności od skali zjawiska, powtarzalności i zachowania sprawcy przewidziane są przedstawione poniżej działania.

DZIAŁANIA

1. Zapewnienie szybkiego wsparcia osobom doznającym przemocy poprzez pomoc psychologiczną, terapeutyczną i prawną.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa doświadczającym przemocy poprzez umieszczenie w Ośrodkach wsparcia.
3. Wsparcie socjalne, materialne.
4. Sporządzenie zestawienia osób, które dopuściły się przemocy i musiały interweniować służby publiczne,
5. Praca w Gminnych zespołach Interdyscyplinarnych,
6. Prowadzenie Programu Korekcyjno –Edukacyjnego „Partner”
7. Objęcie osób stosujących przemoc terapią psychologiczną, psychiatryczną, pedagogiczną,

8. Monitorowanie sprawców wobec, których podjęto działania (Zespół Inter. Terapia).
9. Podnoszenie umiejętności w pracy z trudnym klientem jakim jest osoba stosująca przemoc (bywa również uzależniona).

WSKAŹNIKI:

1. Liczba osób i rodzin, którym udzielono informacji, porady i specjalistycznej pomocy dotyczącej przemocy,
2. Liczba Ośrodków wsparcia na terenie powiatu węgorzewskiego, liczba zawartych porozumień z Ośrodkami wsparcia na terenie innych powiatów oraz informacja o innych Ośrodkach znajdujących się w pobliżu,
3. Ilość wizyt w środowisku zamieszkania osób doznających przemocy, korzystających ze wsparcia instytucji pomocowych,
4. Liczba osób, które dopuściły się zachowań przemocowych,
5. Liczba osób objętych pomocą i działaniem Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych,
6. Liczba osób poddana działaniom korekcyjno-edukacyjnym,
7. Liczba osób, które zostały objęte wsparciem i pomocą specjalistów,
8. Liczba sprawców wobec, których podjęto działania.
9. Liczba przeprowadzonych szkoleń na terenie powiatu węgorzewskiego, zorganizowanych dla instytucji pomocowych.

Ad. cel szczegółowy nr 3 – Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób doznających przemocy jak i wobec sprawców przemocy.

Uzasadnienie

Przeciwdziałanie i zapobieganie przemocy wymaga ujednoczenia zasad postępowania instytucji pomocowych w tym obszarze. Osoby zajmujące się zjawiskiem przemocy domowej w powiecie węgorzewskim muszą znać procedury postępowania w danej sytuacji kryzysowej. Dlatego ważna jest współpraca instytucji żeby jak najszybciej i efektywnie podjąć działania służące osobom znajdującym się w sytuacji zagrożenia.

DZIAŁANIA

1. Ujednoczenie zasad postępowania służb i instytucji w przypadku występowania przemocy; w tym domowej.
2. Uczestniczenie w konferencjach, szkoleniach, kursach podnoszących kompetencje osób zajmujących się przemocą.

WSKAŹNIKI

1. Ilość spotkań, opracowany plan działań.
2. Ilość spotkań, konferencji, szkoleń z zakresu przemocy.

Ad. cel szczegółowy nr 4 – Pozyskiwanie środków finansowych z różnych projektów i programów na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w powiecie węgorzewskim.

Uzasadnienie

Budżet Powiatu dysponuje ograniczonymi środkami na przeciwdziałanie przemocy. Potrzebne jest pozyskiwanie finansów z innych źródeł. Taką możliwość dają konkursy z EFS i MRiPS oraz samorządu wojewódzkiego.

DZIAŁANIA

1. Napisanie i złożenie wniosków dot. przeciwdziałania przemocy DOMOWEJ, określenie potrzeb, grupy beneficjentów.
2. Określenie wielkości budżetu i środków dodatkowych. Podział środków.

3. Rozpowszechnienie informacji, broszur, ulotek nt. pomocy ofiarom przemocy.
4. Zorganizowanie festynu (spotkania, warsztatów wspierających), „otwartych drzwi” dla osób doznających przemocy.

WSKAŹNIKI

1. Liczba złożonych i przyjętych wniosków,
2. Wielkość budżetu i ilość środków dodatkowych,
3. Liczba wytworzonych materiałów informacyjnych,
4. Liczba spotkań osób, ofiar przemocy.

2. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.

1. Edukacja w zakresie skutków stosowania przemocy.
2. Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy.
3. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie.
4. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy.
5. Przeszkolenie specjalistów pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy,
6. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy.
7. Zawiązanie koalicji i ścisła współpraca instytucji pomocowych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

3. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU WRAZ ZE SPOSOBEM REALIZACJI I MONITOROWANIA.

Finansowanie programu będzie odbywało się w ramach ustawowych i statutowych działań służbowych pracowników i uczestniczących podmiotów. Program nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych, ale dopuszcza dodatkowe działania w przypadku uzyskania dofinansowania zewnętrznego.

Działania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy będą spójne z zadaniami gmin.

Monitorowanie Programu będzie realizowane przy pomocy sporządzonej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz analizy uzyskanych danych, przedstawionej Zarządowi oraz Radzie Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności PCPR w Węgorzewie.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od potrzeb.

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie.